บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรบูรณาการสาระดนตรีนาฏศิลป์และอาชีพในท้องถิ่น เรื่อง "ระบำกรีดยาง" สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สภาพท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียน โดยนำทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
2. การพัฒนาหลักสูตร
3. การทดลองใช้หลักสูตร
4. การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ตามสาระดนตรีสาระนาฏศิลป์และอาชีพในท้องถิ่น เรื่อง "ระบำกรีดยาง" สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามความต้องการในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 20 คน แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบเติมคำในช่องว่างโดยสอบถามเกี่ยวกับ ชื่อ อายุ ชั้นที่เรียน ผู้ที่อาศัยอยู่ด้วย และอาชีพของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 เป็นแบบตรวจสอบรายการเกี่ยวกับสาระที่ต้องการให้มีการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรบูรณาการสาระดนตรีนาฏศิลป์และอาชีพในท้องถิ่น "ระบำกรีดยาง" สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยองและนำเสนอให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องความเหมาะสม จากนั้นนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปดำเนินการศึกษาข้อมูลพื้นฐานต่อไป

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อายุระหว่าง 12-13 ปี นักเรียนทั้งหมดอาศัยอยู่กับบิดา มารดา ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ร้อยละ 90 ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา และร้อยละ 5 ประกอบอาชีพค้าขายและทำสวนกล้วย และร้อยละ 5 ประกอบอาชีพรับจ้างและอื่นๆ นักเรียนร้อยละ 100 มีความต้องการให้จัดสาระสำหรับการเรียนรู้เรื่อง ระบำกรีดยาง ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับกลองยาว ประวัติความเป็นมาของกลองยาว ประวัติกลองยาวไทยและกลองยาวท่าเสา ลักษณะของกลองยาวและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ การไหว้ครูกลองยาว การดูแลเก็บรักษาเครื่องดนตรีและเครื่องประกอบจังหวะ วิธีการตีกลองยาวและเครื่องประกอบจังหวะ การทำขี้กลอง ความรู้เกี่ยวกับการกรีดยางความเป็นมาของยางพาราในไทย อุปกรณ์ในการกรีดยางและลักษณะการแต่งกาย วิธีการและขั้นตอนการกรีดยาง วิธีการทำยางแผ่น การใช้ภาษาท่าของนาฏศิลป์ไทย และการแสดงพื้นเมืองของแต่ละท้องถิ่น การประดิษฐ์ท่ารำระบำกรีดยางและออกแบบการจังหวะกลองยาว การออกแบบชุดแต่งกายสำหรับการแสดง และการแสดงผลงานของนักเรียนร้อยละ 15 ต้องการให้มีการจัดการเรียนรู้โดยครูเป็นผู้สอน ร้อยละ 5 ต้องการให้มีการจัดการเรียนรู้โดยวิทยากรเป็นผู้สอน และร้อยละ 80 ต้องการให้มีการจัดการเรียนรู้โดยครูและวิทยากรเป็นผู้สอนร่วมกัน นักเรียนร้อยละ 100 คิดว่าตนเองสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรได้ โดยนักเรียนร้อยละ 50 ใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้รู้ ร้อยละ 25 ใช้วิธีสอบถามผู้ปกครอง และร้อยละ 25 ใช้วิธีสำรวจแหล่งข้อมูลโดยตรง และนักเรียนร้อยละ 70 เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการเรียนรู้สิ่งที่อยู่ใกล้ตัว และร้อยละ 30 เห็นด้วย

2. ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน โดยใช้วิธีการดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาเอกสารของโรงเรียน โดยศึกษาสภาพทั่วไปของโรงเรียน ข้อมูลจำนวนครู จำนวนนักเรียน จำนวนห้องเรียน วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และโครงสร้างอัตราเวลาเรียนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.2 สอบถามผู้บริหาร ครูในโรงเรียน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสอบถามเกี่ยวกับนโยบายและแผนพัฒนาโรงเรียนตลอดจนสอบถามความต้องการในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรบูรณาการสาระดนตรีนาฏศิลป์และอาชีพในท้องถิ่น เรื่อง “ระบำกรีดยาง” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบเติมคำในช่องว่าง โดยสอบถามเกี่ยวกับ ชื่อ ตำแหน่ง อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษาสูงสุด สถานภาพทางสังคม

ตอนที่ 2 เป็นแบบตรวจสอบรายการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร สาระที่ต้องการให้มีการจัดการเรียนรู้ ในหลักสูตรบูรณาการสาระดนตรีนาฏศิลป์และอาชีพในท้องถิ่น เรื่อง “ระบำกรีดยาง” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

และนำเสนอให้คณะกรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องความเหมาะสม จากนั้นนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปดำเนินการศึกษาข้อมูลพื้นฐานต่อไป

ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนบ้านท่าเสา มีเนื้อที่ 10 ไร่ มีอาคารเรียน 2 หลัง และอาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง จัดเป็นห้องเรียนได้ 7 ห้อง ห้องพิเศษ 6 ห้อง ได้แก่ ห้องสมุด ห้องเก็บพัสดุ ห้องสหกรณ์ ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา และห้องพละ โดยเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีครูจำนวน 9 คน นักเรียน 124 คน มีวิสัยทัศน์ที่เน้นให้นักเรียนโรงเรียนบ้านท่าเสาทุกคนมีคุณภาพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ระดับสากลภายใต้ความเป็นไทย ครูทุกคนได้มาตรฐานวิชาชีพ และโรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีพันธกิจในการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรและสนับสนุนส่งเสริมให้มีการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ทำนุบำรุงดนตรีไทยพื้นบ้าน (กลองยาว) และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการจัดการเรียนรู้ โดยมีเป้าประสงค์ที่จะพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความเป็นไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และมีโครงสร้างและอัตราเวลาเรียนที่เน้นสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์เป็นสำคัญ สำหรับการสอบถามจากผู้บริหารและครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร เกี่ยวกับสาระที่ต้องการให้มีการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรบูรณาการสาระดนตรีสาระนาฏศิลป์และอาชีพในท้องถิ่น เรื่อง "ระบำกรีดยาง" สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของอำเภอบ้านค่ายจังหวัดระยอง จำนวน 9 คน พบว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนร้อยละ 100 ต้องการให้มีการจัดสาระสำหรับการเรียนรู้เรื่อง ระบำกรีดยาง ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับกลองยาวประวัติความเป็นมาของกลองยาว ประวัติกลองยาวไทยและกลองยาวท่าเสา ลักษณะของกลองยาวและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ การไหว้ครูกลองยาว การดูแลเก็บรักษาเครื่องดนตรีและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ วิธีการตีกลองยาวและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ การทำขี้กลอง ความรู้เกี่ยวกับการกรีดยาง อุปกรณ์ในการกรีดยางและลักษณะการแต่งกาย วิธีการและขั้นตอนการกรีดยาง วิธีการทำยางแผ่น การใช้ภาษาท่าของนาฏศิลป์ไทยและการแสดงพื้นเมืองของแต่ละท้องถิ่น การประดิษฐ์ท่ารำระบำกรีดยางและจังหวะกลองยาว และการออกแบบชุดแต่งกายสำหรับการแสดง และการแสดงผลงานของนักเรียน ส่วนการจัดการเรียนรู้ต้องการให้ครูและวิทยากรท้องถิ่นเป็นผู้สอน

3. ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นแบบเติมคำในช่องว่างโดยสัมภาษณ์

เกี่ยวกับ ชื่อ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษาสูงสุด อาชีพ และความเกี่ยวข้องกับนักเรียน จำนวน 5 คน

ตอนที่ 2 เป็นแบบตรวจสอบรายการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ความต้องการในการจัดสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรบูรณาการสาระดนตรีนาฏศิลป์และอาชีพในท้องถิ่น เรื่อง "ระบำกรีดยาง" สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง และนำเสนอให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องความเหมาะสม จากนั้นนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปดำเนินการศึกษาข้อมูลพื้นฐานต่อไป

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร

ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนในเขตพื้นที่ของโรงเรียนบ้านท่าเสา เป็นชุมชนที่เดิมเป็นป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ ปัจจุบันได้กลายมาเป็นสวนยางพารา สวนผลไม้ ซึ่งรายได้ของคนในชุมชนส่วนใหญ่มาจากการทำสวนยางพารา ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา และรับจ้างกรีดยาง และมีความต้องการให้มีการจัดสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรบูรณาการสาระดนตรีนาฏศิลป์และอาชีพในท้องถิ่น เรื่อง "ระบำกรีดยาง" สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง จำนวน 5 คน พบว่า ผู้ปกครองร้อยละ 100 ต้องการให้มีการจัดสาระสำหรับการเรียนรู้เรื่อง ระบำกรีดยาง ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับกลองยาว ประวัติความเป็นมาของกลองยาว ประวัติกลองยาวไทยและกลองยาวท่าเสา ลักษณะของกลองยาวและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ การไหว้ครูกลองยาว การดูแลเก็บรักษาเครื่องดนตรีและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ วิธีการตีกลองยาวและเครื่องประกอบจังหวะ การทำขี้กลอง ความรู้เกี่ยวกับการกรีดยาง อุปกรณ์ในการกรีดยางและลักษณะการแต่งกาย วิธีการและขั้นตอนการกรีดยาง วิธีการทำยางแผ่น การใช้ภาษาท่าของนาฏศิลป์ไทยและการแสดงพื้นเมืองของแต่ละท้องถิ่น การประดิษฐ์ท่ารำระบำกรีดยางและจังหวะกลองยาว และการออกแบบชุดแต่งกายสำหรับการแสดงและการแสดงผลงานของนักเรียน ส่วนการจัดการเรียนรู้ให้ครูและวิทยากรท้องถิ่นเป็นผู้สอน

4. ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระดนตรีและสาระนาฏศิลป์

ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มุ่งพัฒนาให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียนและรักการค้นคว้า เป็นบุคคลที่มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญ

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีทักษะและกระบวนการโดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญา ทักษะในการดำเนินชีวิต รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค โดยเฉพาะมีค่านิยมในการเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค เป็นผู้ที่เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดียึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ตลอดจนรักประเทศชาติและท้องถิ่นมุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งดีงามให้กับสังคม

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศที่มีมาตรฐานการเรียนรู้เป็นข้อกำหนดคุณภาพ ของผู้เรียน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม และมีสาระการเรียนรู้เป็นการกำหนดองค์ความรู้ที่เป็นเนื้อหาสาระครอบคลุมการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 12 ปี ส่วนสถานศึกษามีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรที่สนองความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับสภาพปัญหาของชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เนื่องจากสถานศึกษามีความใกล้ชิดกับผู้เรียนและชุมชนมากที่สุด สามารถรับรู้ปัญหาและความต้องการของผู้เรียนและชุมชนได้เป็นอย่างดี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระดนตรีและสาระนาฏศิลป์ เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งเน้น การส่งเสริมให้มีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม สุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ ดังนั้นกิจกรรมศิลปะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนโดยตรงทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ตลอดจนนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง และแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์ พัฒนากระบวนการรับรู้ทางศิลปะ การเห็นภาพรวม การสังเกตรายละเอียด สามารถค้นพบศักยภาพของตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ ด้วยการมีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข โดยเฉพาะเมื่อจบการศึกษาในช่วงชั้นที่ 2 แล้วผู้เรียนจะมีความสามารถดังนี้

1. สร้างและนำเสนอผลงานศิลปะจากจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ การสังเกตทางศิลปะ ได้แก่ ทัศนธาตุ องค์ประกอบดนตรี องค์ประกอบนาฏศิลป์ ทักษะในการใช้เทคนิค ให้เกิดผลตามความต้องการของตนเองและอธิบายให้ผู้อื่นรับรู้โดยใช้ศัพท์เบื้องต้นทางศิลปะได้

2. รับรู้ทางศิลปะ ได้แก่ ทัศนธาตุ องค์ประกอบดนตรี องค์ประกอบนาฏศิลป์ ซึ่งสามารถช่วยในการวิเคราะห์งานศิลปะ และอธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจในความสวยงามและ

ความไพเราะของศิลปะได้

3. ระบุงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมในท้องถิ่นได้ อธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจประวัติศาสตร์หรือเหตุการณ์ในปัจจุบันมีผลหรือได้รับอิทธิพลจากงานศิลปะได้

4. นำความรู้ทางศิลปะสาขาต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และการเรียนรู้กลุ่มสาระอื่น ๆ

5. สนใจสร้างงานศิลปะ มีความสุขกับการทำงาน มั่นใจในการแสดงออกยอมรับความสามารถของผู้อื่น

6. ตระหนัก ชื่นชมในคุณค่าของศิลปะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม มรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการสาระดนตรีนาฏศิลป์และอาชีพในท้องถิ่น เรื่อง "ระบำกรีดยาง" สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยองของนักเรียน โรงเรียน ชุมชน และหลักสูตร พบว่า ระบำกรีดยางเป็นหลักสูตรหนึ่งที่ควรนำมาพัฒนาเป็นหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ซึ่งจะเป็นการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนรู้จักท้องถิ่นที่ตนอาศัย มีความรู้สึกผูกพันกับท้องถิ่นของตน เห็นคุณค่าและความสำคัญของดนตรีและนาฏศิลป์ไทย อันเป็นมรดกทางภูมิปัญญาของคนในชาติ คือ ภูมิปัญญาทางดนตรีท้องถิ่นและนาฏศิลป์พื้นเมือง ตลอดจนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพการทำสวนยางพารา และมีทักษะในการแสดงออกทางดนตรีและนาฏศิลป์โดยอาศัยประสบการณ์ การฝึกฝนและการสังเกต

การพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการสาระดนตรีนาฏศิลป์และอาชีพในท้องถิ่น เรื่อง "ระบำกรีดยาง" สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง มีวิธีดำเนินการพัฒนาหลักสูตร โดยพัฒนาให้สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ในการพัฒนาหลักสูตร จะประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ดังนี้ คือ การยกร่างหลักสูตรและการประเมินคุณภาพเบื้องต้น

การยกร่างหลักสูตร

ในการยกร่างหลักสูตรบูรณาการสาระดนตรีนาฏศิลป์และอาชีพในท้องถิ่น เรื่อง "ระบำกรีดยาง" สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง ผู้วิจัยได้อาศัยข้อมูลจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ทั้งจากการศึกษานโยบายและแผนการจัดการศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระดนตรีและสาระนาฏศิลป์

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

การสัมภาษณ์ และแบบสอบถามมาเป็นข้อมูลในการร่างหลักสูตร โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

การร่างหลักสูตร ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เอกสารหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมาย โครงสร้างหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ อัตราเวลาเรียน แนวการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

ส่วนที่ 2 เอกสารประกอบหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย รายละเอียดของความรู้ที่เกี่ยวข้องกับระบำกรีดยาง แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ แบบวัดทักษะการแสดงดนตรีและนาฏศิลป์ไทย และแบบวัดเจตคติต่อดนตรีและนาฏศิลป์ไทย

ในการจัดทำสาระของหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ใช้ขั้นตอนการจัดทำสาระของหลักสูตรของกรมวิชาการ (2545 หน้า 22-33) ซึ่งมี 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี โดยวิเคราะห์จากมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่กำหนดไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระดนตรีและสาระนาฏศิลป์ มาจัดทำเป็นผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีที่ระบุถึงความรู้ ความสามารถของผู้เรียนซึ่งจะเกิดขึ้นหลังจากที่ได้มีการจัดการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ในช่วงชั้นที่ 2 (ป. 4-6) องกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 2 ดนตรีและสาระที่ 3 นาฏศิลป์ กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีจากมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ดังนี้ รู้ประวัติความเป็นมา วิวัฒนาการของกลองยาว และการไหว้ครูกลองยาวรู้และเข้าใจหลักและวิธีการตีกลองยาวและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ ใช้และเก็บรักษาเครื่องดนตรีได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย ฝึกการตีกลองยาวและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ โดยใช้ประสบการณ์ จินตนาการจากการสังเกตองค์ประกอบดนตรีและเทคนิคเบื้องต้นให้ได้ผลตามความต้องการ รู้และเข้าใจความเป็นมาของการปลูกยางพารา อุปกรณ์ในการกรีดยางและการแต่งกายของผู้กรีดยาง วิธีการและขั้นตอนการกรีดยาง ตลอดจนวิธีการทำยางแผ่น เข้าใจพื้นฐานการรำ เต้น เบื้องต้น และแสดงออกตามลักษณะแบบแผนของนาฏศิลป์ไทยเบื้องต้น บนหลักของความงาม เข้าใจการใช้ภาษาท่าของนาฏศิลป์ไทยและการแสดงพื้นเมืองของแต่ละท้องถิ่นวิเคราะห์รูปแบบการแสดงของท้องถิ่น ประดิษฐ์ท่ารำระบำกรีดยาง จังหวะกลองยาวและชุดแต่งกาย ฝึกการแสดงออกตามจินตนาการหรือประสบการณ์ชีวิตในรูปแบบของการแสดงของท้องถิ่น พอใจและยอมรับในภูมิปัญญาของการสร้างผลงานการสืบทอด

นาฏศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากลเข้าใจ และสื่อความรู้สึกคุณสมบัติจากเสียงดนตรีจากการบรรเลงเดี่ยวและบรรเลงเป็นวง แสดงความคิดเห็นเรื่ององค์ประกอบดนตรีตามหลักการทางดนตรีได้ แสดงออกถึงความรู้สึกในการรับรู้ความไพเราะของเสียงดนตรีด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความสนใจ พึงพอใจและยอมรับในภูมิปัญญาของการสร้างดนตรี การสืบทอดงานดนตรีที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล แสดงออกถึงความรู้สึกและความคิดเห็น เกี่ยวกับการแสดงออกทางสร้างสรรค์ของผู้อื่นได้อย่างจริงใจ และมีเจตคติเชิงบวกใช้ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ด้านการแสดงของท้องถิ่นและนาฏศิลป์ในการเรียนรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และชีวิตประจำวัน

2. กำหนดสาระการเรียนรู้รายปีจากสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น โดยวิเคราะห์จากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีให้สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นรวมทั้งให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งหลักสูตรสถานศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ เป็นการบูรณาการระหว่างสาระดนตรีนาฏศิลป์และอาชีพในท้องถิ่น โดยกำหนดเป็นหน่วยการเรียนรู้ ระบำกรีดยาง แล้วนำมาจัดเป็นสาระการเรียนรู้รายปี โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของกลองยาว ประวัติกลองยาวไทย กลองยาวท่าเสา ลักษณะของกลองยาว เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ คุณค่าและความสำคัญของเครื่องดนตรีไทย การไหว้ครูกลองยาว หลักและวิธีการตีกลองยาวและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ การดูแลเก็บรักษาเครื่องดนตรีและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ การทำขี้กลอง ความเป็นมาของยางพาราในไทย อุปกรณ์ในการกรีดยางและลักษณะการแต่งกาย วิธีการกรีดยางและข้อควรปฏิบัติในการกรีดยาง วิธีการทำยางแผ่น การใช้ภาษาท่าของนาฏศิลป์ไทย และการแสดงพื้นเมืองของแต่ละท้องถิ่น การประดิษฐ์ท่ารำระบำกรีดยางและจังหวะกลองยาว การออกแบบชุดแต่งกายสำหรับการแสดง และการแสดงผลงานของนักเรียน

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีและสาระการเรียนรู้รายปี กำหนดเวลาเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โดยหลักสูตรบูรณาการสาระดนตรีสาระนาฏศิลป์และอาชีพในท้องถิ่น เรื่อง “ระบำกรีดยาง” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง ได้กำหนดเวลาเรียนไว้ทั้งหมด 22 ชั่วโมง

4. จัดทำคำอธิบายรายวิชา โดยนำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี สาระการเรียนรู้รายปีและเวลาเรียนมาจัดทำเป็นคำอธิบายรายวิชา ดังนี้

ศึกษาประวัติความเป็นมาของกลองยาว การไหว้ครูกลองยาว หลักและวิธีการตีกลองยาวและเครื่องประกอบจังหวะ การดูแลเก็บรักษาเครื่องดนตรีและเครื่องประกอบจังหวะ

การทำขี้กลอง ความเป็นมาของการปลูกยางพารา อุปกรณ์ในการกรีดยางและลักษณะการแต่งกาย ของผู้กรีดยาง วิธีการและขั้นตอนการกรีดยาง ตลอดจนวิธีการทำยางแผ่น สังเกตการใช้ภาษาท่า ของนาฏศิลป์ไทย การใช้ภาษาท่าตามเรื่องราวที่สมมุติขึ้นจากชีวิตจริง การแสดงพื้นเมืองของ แต่ละท้องถิ่น วิเคราะห์ อภิปรายผลจากการสังเกต การใช้ภาษาท่าในเรื่อง ความมีลีลา การสื่อความหมาย ความสวยงามและความสนุกสนาน ฝึกประดิษฐ์ท่ารำระบำกรีดยาง จังหวะ กลองยาวและชุดการแต่งกาย โดยใช้ประสบการณ์ จินตนาการและการสังเกต ฝึกการตีกลองยาว และเครื่องดนตรีประกอบจังหวะและฝึกการแสดงออกทางนาฏศิลป์ของท่ารำระบำกรีดยาง ให้ผสมผสานกันระหว่างกลองยาวและท่ารำ แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดง ออกทางนาฏศิลป์ระบำกรีดยางของเพื่อนร่วมชั้นในเรื่อง ความมีลีลา การสื่อความหมาย ความสวยงามและความสนุกสนาน แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของ ดนตรีและเทคนิคเบื้องต้นให้ได้ผลตามความต้องการ ความไพเราะของเสียงกลองยาว เพื่อให้ ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงของท้องถิ่น เกิดความชื่นชมและเห็นคุณค่าของ นาฏศิลป์และดนตรีท้องถิ่น มีทักษะในการออกแบบ และการแสดงของท้องถิ่น สามารถประยุกต์ นาฏศิลป์ไทยให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันของท้องถิ่น สามารถนำการแสดงของท้องถิ่นไปใช้ใน โอกาสต่างๆ เพื่อความเพลิดเพลินแก่ตนเองและผู้อื่นได้ สามารถดำรงรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ ของไทย และสร้างสรรค์งานดนตรีเพื่อใช้ในสาระการเรียนรู้อื่นๆและชีวิตประจำวันได้

5. จัดทำหน่วยการเรียนรู้ โดยนำสาระการเรียนรู้รายปีที่กำหนดไว้ไปจัดทำเป็น หน่วยการเรียนรู้และหน่วยการเรียนรู้ย่อย เพื่อสะดวกในการจัดการเรียนรู้และผู้เรียนได้เรียนรู้ใน ลักษณะองค์รวม หน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วย ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ที่ ผู้เรียนสามารถบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีของสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ สาระดนตรีนาฏศิลป์และอาชีพในท้องถิ่น ดังนี้

5.1 ความรู้เกี่ยวกับกลองยาว จำนวน 6 ชั่วโมง

5.2 ความรู้เกี่ยวกับการกรีดยาง จำนวน 4 ชั่วโมง

5.3 การใช้ภาษาท่าของนาฏศิลป์ไทยและการแสดงพื้นเมืองของแต่ละท้องถิ่น จำนวน 1 ชั่วโมง

5.4 การประดิษฐ์ท่ารำระบำกรีดยางและจังหวะกลองยาว จำนวน 8 ชั่วโมง

5.5 การออกแบบชุดแต่งกายสำหรับการแสดง จำนวน 1 ชั่วโมง

5.6 การแสดงผลงานของนักเรียน จำนวน 2 ชั่วโมง

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

6. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยวิเคราะห์จากคำอธิบายรายวิชา และหน่วยการเรียนรู้ที่จัดทำ กำหนดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนและผู้สอน แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระบำกรีดยาง มีจำนวน 17 แผนการจัดการเรียนรู้ (รายละเอียดในภาคผนวก ง) ซึ่งประกอบด้วย ชื่อสาระ เรื่อง ระดับชั้น หน่วยการเรียนรู้ ชื่อเรื่อง เวลา จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยผู้วิจัยขอเสนอตัวอย่างของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

แผนการจัดการเรียนรู้

หลักสูตรบูรณาการ สาระดนตรีนาฏศิลป์และอาชีพในท้องถิ่น
เรื่อง ระบำกรีดยาง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2
หน่วยที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับกลองยาว เวลา 6 ชั่วโมง
แผนที่ 1 ประวัติความเป็นมาของกลองยาว เวลา 1 ชั่วโมง

---

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

1.1 อธิบายประวัติความเป็นมาของกลองยาวไทยและกลองยาวท่าเสาได้

1.2 จำแนกประเภทเครื่องดนตรีไทยได้ถูกต้อง

1.3 บรรยายลักษณะของกลองยาวและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะได้

1.4 แสดงความคิดเห็นในเรื่องของคุณค่าและความสำคัญของดนตรีไทยได้

2. สาระการเรียนรู้

2.1 ประวัติความเป็นมาของกลองยาวไทย กลองยาวท่าเสา

2.2 ลักษณะของกลองยาวและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ ฉิ่ง ฉาบ กรับ โหม่ง

2.3 คุณค่าและความสำคัญของดนตรีไทย

3. กิจกรรมการเรียนรู้

3.1 สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเครื่องดนตรีไทย จากนั้น แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม แต่ละกลุ่มศึกษาภาพเครื่องดนตรีไทย และจัดประเภทของเครื่องดนตรีไทยออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ เครื่องดีด เครื่องสี เครื่องตี เครื่องเป่า และเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ

3.2 เปรียบเทียบความถูกต้องจากผลงานของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

3.3 สนทนาถึงเครื่องดนตรีที่นักเรียนคุ้นเคยในท้องถิ่น

3.4 นำกลองยาวและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ ฉิ่ง ฉาบ กรับ โหม่ง มาให้นักเรียนศึกษา สังเกต

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

3.5 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาบรรยายถึงลักษณะและวิธีใช้กลองยาวและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ ฉิ่ง ฉาบ กรับ โหม่ง จากนั้นแต่ละกลุ่มวาดภาพกลองยาวและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ ฉิ่ง ฉาบ กรับ โหม่ง ลงในใบงานที่ 1

3.6 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ศึกษาใบความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของกลองยาว

3.7 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอความรู้ที่ได้ศึกษา ตามวิธีการนำเสนอของตน

3.8 ให้นักเรียนแต่ละคนเขียนแสดงความคิดเห็นในคุณค่าของดนตรีไทยที่ควรแก่การอนุรักษ์และสรุปสิ่งที่ได้จากการเรียนครั้งนี้ ลงในใบงานที่ 2

4. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ภาพเครื่องดนตรีไทยประเภทต่างๆ

4.1 กลองยาวและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ ฉิ่ง ฉาบ กรับ โหม่ง

4.2 ใบความรู้ ประวัติความเป็นมาของกลองยาว

4.3 ใบงานที่ 1 การวาดภาพกลองยาวและเครื่องประกอบจังหวะ

4.4 ใบงานที่ 2 คุณค่าและความสำคัญของดนตรีไทย

5. การวัดและประเมินผลสังเกตการจัดประเภทของเครื่องดนตรีไทยออกเป็น 5 ประเภท

5.1 สังเกตการบรรยายลักษณะและวิธีใช้กลองยาวและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ

5.2 สังเกตอธิบายประวัติความเป็นมาของกลองยาวไทยและกลองยาวของท่าเสา

5.3 สังเกตการทำงานกลุ่มในเรื่องการจัดประเภทเครื่องดนตรีไทย

5.4 ตรวจผลงานจากใบงานการวาดภาพกลองยาวและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ ฉิ่ง ฉาบ กรับ โหม่ง และการแสดงความเห็นในคุณค่าและความสำคัญของดนตรีไทย

การประเมินคุณภาพเบื้องต้น ซึ่งเป็นการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นหรือความเหมาะสมของหลักสูตรบูรณาการในขั้นต้นก่อนนำไปใช้ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ ว่ามีความเหมาะสมความสอดคล้องกันอย่างไร มีคุณภาพประสิทธิภาพเพียงใด ผู้วิจัยนำหลักสูตรที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร ตรวจสอบเพื่อหาคุณค่าของหลักสูตรทั้งฉบับ ก่อนการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ โดยตรวจสอบคุณภาพ ความถูกต้อง ความเหมาะสมสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล ซึ่งใช้รูปแบบการประเมินตามวิธี Puissance Measure จุดประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตรบูรณาการสาระดนตรีนาฏศิลป์และอาชีพในท้องถิ่น เรื่อง "ระบำกรีดยาง" สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง ประกอบด้วย

1. อธิบายประวัติความเป็นมาของกลองยาวไทยและกลองยาวท่าเสาได้
2. จำแนกประเภทเครื่องดนตรีไทยได้ถูกต้อง
3. บรรยายลักษณะของกลองยาวและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะได้

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

4. แสดงความคิดเห็นในเรื่องของคุณค่าและความสำคัญของดนตรีไทยได้

5. อธิบายสิ่งที่ใช้ในการประกอบพิธีไหว้ครูกลองยาวได้ถูกต้อง

6. อธิบายขั้นตอนการไหว้ครูกลองยาวได้

7. ร่วมปฏิบัติพิธีไหว้ครูกลองยาวได้ถูกต้อง

8. แสดงความคิดเห็นในเรื่องของคุณค่าและความสำคัญของการไหว้ครูได้

9. อธิบายวิธีการตีกลองยาวในจังหวะต่างๆ ได้

10. สาธิตการตีกลองยาวและเครื่องประกอบจังหวะได้ถูกต้องตรงจังหวะ

11. คิดจังหวะลูกกลองได้

12. บรรยายความรู้สึกจากการฟังและตีกลองยาวทั้งบรรเลงเดี่ยวและบรรเลงเป็นวงได้

13. อธิบายวิธีการดูแลทำความสะอาดและเก็บรักษากลองยาวตลอดจน เครื่องดนตรีประกอบจังหวะได้

14. ปฏิบัติในการดูแลทำความสะอาดและเก็บรักษากลองยาวตลอดจนเครื่องดนตรีประกอบจังหวะได้ถูกต้อง

15. แสดงความเอาใจใส่ในการดูแลทำความสะอาดและเก็บรักษากลองยาวตลอดจนเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ

16. แสดงวิธีการทำขี้กลองและปรับเสียงกลองยาวให้เกิดความไพเราะได้

17. แสดงความคิดเห็นในการใช้วัสดุอื่นมาดัดแปลงทำขี้กลองได้

18. อธิบายประวัติความเป็นมาของยางพาราไทยและยางพาราท่าเสาได้

19. อธิบายความสำคัญของยางพาราได้

20. จำแนกสิ่งของที่ทำจากยางพาราได้

21. อธิบายวิธีการใช้อุปกรณ์ในการกรีดยางได้ถูกต้อง

22. บรรยายลักษณะการแต่งกายของผู้กรีดยางได้ถูกต้อง

23. อธิบายวิธีการกรีดยางได้ถูกต้อง

24. อธิบายข้อควรปฏิบัติในการกรีดยางได้ถูกต้อง

25. อธิบายขั้นตอนการทำยางแผ่นได้ถูกต้อง

26. อธิบายข้อควรระวังในการทำยางแผ่นได้

27. อธิบายความหมายของภาษาท่าของนาฏศิลป์ไทยได้ถูกต้อง

28. แสดงภาษาท่าของนาฏศิลป์ไทยได้อย่างมีความหมายและถูกต้อง

29. วิเคราะห์รูปแบบและอธิบายลักษณะการแสดงพื้นเมืองของแต่ละภาคได้

30. จำแนกการแสดงพื้นเมืองของแต่ละภาคได้

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

31. อธิบายความสำคัญของลักษณะการแสดงพื้นเมืองได้

32. ออกแบบท่าทางประกอบการแสดงได้สอดคล้องกับธรรมชาติ

33. ปฏิบัติท่าทางในลักษณะท่ารำได้สวยงาม

34. ออกแบบจังหวะลูกกลองให้สอดคล้องกับท่ารำได้

35. แสดงความคิดเห็นและชื่นชมการแสดงนาฏศิลป์ได้

36. ออกแบบชุดแต่งกายได้เหมาะสมกับการแสดง

37. อธิบายเหตุผลของการออกแบบชุดแต่งกายได้

38. อธิบายความสำคัญของการแต่งกายตามแบบวัฒนธรรมไทยได้

39. จัดการแสดงผลงานในชุดระบำกรีดยางได้อย่างสวยงามและสมบูรณ์

กิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม แต่ละกลุ่มศึกษาภาพเครื่องดนตรีไทย และจัดประเภทของเครื่องดนตรีไทยออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ เครื่องดีด เครื่องสี เครื่องตี เครื่องเป่า และเครื่องประกอบจังหวะ

2. เปรียบเทียบความถูกต้องจากผลงานของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

3. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาบรรยายถึงลักษณะและวิธีใช้กลองยาวและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ ฉิ่ง ฉาบ กรับ โหม่ง

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอความรู้ที่ได้ศึกษาตามวิธีการนำเสนอของตน

5. นักเรียนแต่ละคนเขียนแสดงความคิดเห็นในคุณค่าของดนตรีไทยที่ควรแก่การอนุรักษ์และสรุปสิ่งที่ได้จากการเรียนครั้งนี้ ลงในใบงาน

6. สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับพิธีไหว้ครูประจำปีของนักเรียน ในเรื่องของเหตุผลในการไหว้ครู สิ่งที่ใช้ในการไหว้ครู คำกล่าวบูชาครูโดยให้นักเรียนบรรยายสิ่งต่างๆ

7. นักเรียน ครู และวิทยากร ประกอบพิธีไหว้ครูกลองยาวร่วมกัน

8. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาอธิบายในเรื่องของ สิ่งที่ใช้ประกอบพิธีไหว้ครูกลองยาว ขั้นตอนการไหว้ครูกลองยาว และคุณค่าและความสำคัญของการไหว้ครู

9. แสดงความคิดเห็นในเรื่องคุณค่าและความสำคัญของการไหว้ครู

10. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม แยกฝึกปฏิบัติการตีกลอง และเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ ฉิ่ง ฉาบ กรับ และโหม่ง

11. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงการเล่นรวมวงกลองยาวที่ได้ฝึกให้เพื่อนๆ ดูทีละกลุ่ม

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

12. แสดงความคิดเห็นหลังจากที่เพื่อนแสดงเสร็จแล้วทีละกลุ่ม และวิทยากรให้คำแนะนำในสิ่งที่ต้องปรับปรุงของแต่ละกลุ่มเพื่อให้เกิดความถูกต้อง

13. นักเรียนแต่ละกลุ่มคิดจังหวะลูกกลองเอง แล้วออกมาสาธิตทีละกลุ่มอีกครั้ง

14. นักเรียนแต่ละคนเขียนอธิบายวิธีการตีกลองยาวและเครื่องประกอบจังหวะลงในใบงาน

15. นักเรียนร่วมกันแสดงความรู้สึกที่ได้ฟังและได้บรรเลงกลองยาวทั้งที่บรรเลงเดี่ยวและบรรเลงเป็นวง

16. สนทนาถึงการดูแลเก็บรักษาสิ่งของต่างๆ ที่ใช้งานแล้วว่ามีวิธีการอย่างไรซึ่งแตกต่างกันออกไปตามลักษณะการใช้งาน โดยให้นักเรียนอธิบายถึงวิธีการดูแลสิ่งต่างๆ

17. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม จากนั้นให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการทำความสะอาดกลองยาวและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะจนเก็บเข้าที่อย่างเรียบร้อย

18. สุ่มนักเรียนออกมาอธิบายวิธีการดูแลทำความสะอาดกลองยาวและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ

19. นักเรียนแต่ละคนเขียนบันทึกความรู้ที่ได้จากการเรียนครั้งนี้ลงในใบงาน

20. นักเรียนแสดงความรู้สึกหลังจากฟังเสียงกลองทั้งสองใบแล้ว

21. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มปฏิบัติทำขี้กลอง กลุ่มละ 2 ก้อน ตามที่ได้ศึกษาจากวิทยากร แล้วนำมาให้วิทยากรตรวจดูว่าใช้ได้หรือไม่

22. นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกแปะขี้กลองกลุ่มของตนเองแล้วตีปรับจนกว่าจะไพเราะ

23. แต่ละกลุ่มออกมาตีกลองให้เพื่อน ๆ ฟังทีละกลุ่มเพื่อให้วิทยากรและเพื่อน ๆ ประเมินเสียงที่ฟัง

24. นักเรียนแต่ละคนเขียนอธิบายวิธีการทำขี้กลอง และแสดงความคิดเห็นว่าจะนำวัสดุใดมาใช้ทำขี้กลองได้อีก เพราะเหตุผลใด ลงใบงาน

25. นักเรียนจำแนกว่าของชิ้นใดที่ผลิตมาจากยางพารา ชิ้นใดไม่ได้ผลิตจากยางพารา

26. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอความรู้ที่ได้ศึกษาจากใบความรู้

27. นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นถึงความสำคัญของยางพารา

28. ศึกษาภาพอุปกรณ์ที่ใช้ในการกรีดยาง และช่วยกันบอกชื่ออุปกรณ์ต่างๆ ตามประสบการณ์เดิมของนักเรียน

29. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม และแจกใบงานเกี่ยวกับวิธีการใช้งานของอุปกรณ์ที่ใช้ใน การกรีดยาง ให้นักเรียนเขียนวิธีการใช้งานของอุปกรณ์แต่ละชนิดลงในใบงาน

30. นักเรียนออกมานำเสนอผลงานทีละกลุ่ม

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

31. แจกใบงานให้นักเรียนทุกคนวาดภาพลักษณะการแต่งกายของผู้กรีดยางจากประสบการณ์ของนักเรียน

32. นักเรียนช่วยกันสรุปความรู้จากการเรียน

33. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอธิบายวิธีการกรีดยางพร้อมทั้งสาธิตวิธีการกรีดยาง

34. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนสรุปความรู้ที่ได้รับลงในใบงาน

35. นักเรียนศึกษาภาพยางแผ่นที่กำลังตากแห้งและสนทนาถึงลักษณะ รูปร่าง สี และกลิ่นจากประสบการณ์เดิมของนักเรียน

36. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม แต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปถึงวิธีการทำยางแผ่นและข้อควรระวังในการทำยางแผ่น จากที่ได้ฟังจากผู้รู้

37. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาอธิบายวิธีการทำยางแผ่นและข้อควรระวังในการทำยางแผ่นให้เพื่อนๆ ฟัง

38. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปขั้นตอนวิธีการทำยางแผ่นและข้อควรระวังในการทำยางแผ่น

39. นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดทำเป็นแผนผังขั้นตอนการทำยางแผ่นเป็นผลงานกลุ่ม

40. นักเรียนศึกษา สังเกต การแสดงท่าทางนาฏศิลป์ไทยจากครู ที่ครูแสดงเป็นภาษาท่าสื่อความหมายกับนักเรียนและให้นักเรียนบอกว่าครูสนทนาอะไรกับนักเรียนจากความรู้เดิม เช่น ฉันรักทุกคน วันนี้ฉันไม่พูด ฉันมีความทุกข์

41. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มคิดภาษาท่ากลุ่มละ 1 ประโยคและออกมาแสดงให้เพื่อนทายว่าแสดงว่าอะไร

42. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปความหมายของภาษาท่าและออกมาอธิบาย

43. นักเรียนอธิบายลักษณะการแสดงพื้นเมืองของแต่ละภาคลงในใบงานหลังจากดูวีดิทัศน์

44. นักเรียนศึกษา สังเกตภาพการแสดงพื้นเมืองและช่วยกันจำแนกว่าภาพใดเป็นการแสดงของภาคใด

45. นักเรียนอธิบายถึงความสำคัญของการแสดงพื้นเมืองจากที่ได้เรียนรู้

46. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจะมีกลองยาวและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ ฉิ่ง ฉาบ กรับ และโหม่ง แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดและประดิษฐ์ท่ารำในท่าออกท่ากรีด การแปรแถวและจังหวะลูกกลองที่ใช้ประกอบท่ารำ พร้อมทั้งฝึกปฏิบัติท่ารำที่ประดิษฐ์

47. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงให้เพื่อนดูทีละกลุ่ม

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

48. ครูให้การแนะนำเพิ่มเติมในการแสดงท่าทางให้สอดคล้องกับท่าธรรมชาติและลีลาที่เป็นนาฏศิลป์ไทยและร่วมกันหาข้อสรุปและแสดงความคิดเห็นว่าชื่นชอบหรือชื่นชมท่าทางในลักษณะใดและท่าทางควรออกมาในแบบใด

49. ฝึกปฏิบัติให้คล่องโดยผสมผสานกันระหว่าง ผู้รำและผู้บรรเลงดนตรี

50. นักเรียนทบทวนท่ารำและกลองยาวที่ซ้อมไว้ในครั้งก่อน

51. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจะมีกลองยาวและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดและประดิษฐ์ท่ารำในท่าเก็บน้ำยาง การแปรแถว จังหวะลูกกลองที่ใช้ประกอบท่ารำ และจำนวนจังหวะที่ใช้นับ พร้อมทั้งฝึกปฏิบัติท่ารำที่ประดิษฐ์

52. ให้นักเรียนออกมาแสดงให้เพื่อนดูทีละกลุ่ม

53. ครูให้การแนะนำเพิ่มเติมในการแสดงท่าทางให้สอดคล้องกับท่าธรรมชาติและลีลาที่เป็นนาฏศิลป์ไทยและร่วมกันหาข้อสรุปและแสดงความคิดเห็นว่าชื่นชอบหรือชื่นชมท่าทางในลักษณะใดและท่าทางควรออกมาในแบบใด

54. และฝึกปฏิบัติให้คล่องโดยผสมผสานกันระหว่าง ผู้รำและผู้บรรเลงดนตรีตั้งแต่ท่าออกจนถึงท่าเก็บน้ำยาง

55. นักเรียนทบทวนท่ารำและกลองยาวที่ซ้อมไว้ในครั้งก่อน

56. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจะมีกลองยาวและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดและประดิษฐ์ท่ารำในท่าเทน้ำยางลงถาด ท่าผสมน้ำยาง ท่าปาดฟองทิ้ง การแปรแถว จังหวะลูกกลองที่ใช้ประกอบท่ารำ และจำนวนจังหวะที่ใช้นับ พร้อมทั้งฝึกปฏิบัติท่ารำที่ประดิษฐ์

57. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงให้เพื่อนดูทีละกลุ่ม

58. ครูให้การแนะนำเพิ่มเติมในการแสดงท่าทางให้สอดคล้องกับท่าธรรมชาติและลีลาที่เป็นนาฏศิลป์ไทยและร่วมกันหาข้อสรุปและแสดงความคิดเห็นว่าชื่นชอบหรือชื่นชมท่าทางในลักษณะใดและท่าทางควรออกมาในแบบใด

59. ฝึกปฏิบัติให้คล่องโดยผสมผสานกันระหว่าง ผู้รำและผู้บรรเลงดนตรีตั้งแต่ท่าออกจนถึงท่าปาดฟองทิ้ง

60. นักเรียนทบทวนท่ารำและกลองยาวที่ซ้อมไว้ในครั้งก่อน

61. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจะมีกลองยาวและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดและประดิษฐ์ท่ารำในท่าเทน้ำยางออกจากถาด ท่านวดยางด้วยมือ และท่านวดยางด้วยเครื่อง การแปรแถว จังหวะลูกกลองที่ใช้ประกอบท่ารำ และจำนวนจังหวะที่ใช้นับ พร้อมทั้งฝึกปฏิบัติท่ารำที่ประดิษฐ์

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

62. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงให้เพื่อนดูทีละกลุ่ม

63. ครูให้การแนะนำเพิ่มเติมในการแสดงท่าทางให้สอดคล้องกับท่าธรรมชาติและลีลาที่เป็นนาฏศิลป์ไทยและร่วมกันหาข้อสรุปและแสดงความคิดเห็นว่าชื่นชอบหรือชื่นชมท่าทางในลักษณะใดและท่าทางควรออกมาในแบบใด

64. ฝึกปฏิบัติให้คล่องโดยผสมผสานกันระหว่าง ผู้รำและผู้บรรเลงดนตรีตั้งแต่ท่าออกจนถึงท่านวดยางด้วยเครื่อง

65. นักเรียนทบทวนท่ารำและกลองยาวที่ซ้อมไว้ในครั้งก่อน

66. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจะมีกลองยาวและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดและประดิษฐ์ท่ารำในท่าตากยางแผ่น ท่าเก็บยางแผ่นและท่าเข้า การแปรแถว จังหวะลูกกลองที่ใช้ประกอบท่ารำ และจำนวนจังหวะที่ใช้นับ พร้อมทั้งฝึกปฏิบัติท่ารำที่ประดิษฐ์

67. นักเรียนออกมาแสดงให้เพื่อนดูทีละกลุ่ม

68. ครูให้การแนะนำเพิ่มเติมในการแสดงท่าทางให้สอดคล้องกับท่าธรรมชาติและลีลาที่เป็นนาฏศิลป์ไทยและร่วมกันหาข้อสรุปและแสดงความคิดเห็นว่าชื่นชอบหรือชื่นชมท่าทางในลักษณะใดและท่าทางควรออกมาในแบบใด

69. ฝึกปฏิบัติให้คล่องโดยผสมผสานกันระหว่าง ผู้รำและผู้บรรเลงดนตรีตั้งแต่ท่าออกจนถึงท่าเข้า

70. นักเรียนศึกษาและร่วมกันวิเคราะห์ถึงลักษณะการแต่งกายที่แต่งต่างกันจากภาพการแต่งกายประจำชาติและการแต่งกายของแต่ละภาค

71. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดออกแบบเสื้อผ้าชุดแต่งกายของระบำกรีดยางและชุดแต่งกายของนักดนตรีพร้อมทั้งวาดภาพที่ออกแบบลงในใบงานและระบายสีให้สวยงาม

72. แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอพร้อมทั้งอธิบายเหตุของการออกแบบเสื้อผ้าด้วย

73. นักเรียนช่วยกันสรุปถึงความสำคัญของการแต่งกายตามแบบวัฒนธรรมไทย

74. นักเรียนทบทวนฝึกซ้อมท่ารำและกลองยาวตามที่ได้ออกแบบไว้ตั้งแต่ท่าแรกจนจบ

75. นักเรียนร่วมปรึกษาหารือกันในเรื่องการจัดการแสดงเผยแพร่ผลงานของนักเรียนในชุดระบำกรีดยาง โดยให้นักเรียนแบ่งหน้าที่กันแต่ละฝ่าย เช่น พิธีกร ผู้แสดง ผู้แต่งตัว ประชาสัมพันธ์ ตามความเหมาะสมและประสานงานกับครูทุกฝ่าย กำหนดวัน เวลา สถานที่แสดงผลงาน จากนั้นให้นักเรียนทำการฝึกซ้อมหลังเลิกเรียนทุกวันจนถึงวันแสดงผลงาน

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

76. ครูและนักเรียนประชุมร่วมกันอีกครั้งก่อนดำเนินกิจกรรม เพื่อตรวจสอบความเรียบร้อยความพร้อมเพรียงและขั้นตอนต่างๆ

77. ดำเนินกิจกรรมตามที่ได้ตกลงและตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อเผยแพร่ผลงานการแสดงของนักเรียนในชุดระบำกรีดยาง

78. หลังจากการแสดงเสร็จสิ้นและจัดเก็บทุกอย่างเรียบร้อยครูและนักเรียนประชุมร่วมกันเพื่อสรุปผลงานและเสนอข้อบกพร่องที่ควรแก้ไขต่อไป

79. ครูแจกใบงานสรุปความรู้ และประโยชน์ที่นักเรียนได้รับ ให้นักเรียนบันทึกลงในใบงาน

การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย

1. สังเกตการจัดประเภทของเครื่องดนตรีไทยออกเป็น 5 ประเภท

2. สังเกตการบรรยายลักษณะและวิธีใช้กลองยาวและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ

3. สังเกตการอธิบายประวัติความเป็นมาของกลองยาวไทยและกลองยาวของท่าเสา

4. สังเกตการทำงานกลุ่มในเรื่องการจัดประเภทเครื่องดนตรีไทย

5. ตรวจผลงานจากใบงานการวาดภาพกลองยาวและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ ฉิ่ง ฉาบ กรับ โหม่ง และการแสดงความเห็นในคุณค่าและความสำคัญของดนตรีไทย

6. สังเกตการสนทนาของนักเรียนเกี่ยวกับพิธีไหว้ครูประจำปี

7. สังเกตการอธิบายความรู้เกี่ยวกับการไหว้ครูกลองยาว

8. สังเกตการทำงานกลุ่มในการสนทนาและอธิบายความรู้เกี่ยวกับการไหว้ครู กลองยาว

9. ตรวจผลงานจากใบงานในเรื่องคุณค่าและความสำคัญของการไหว้ครู

10. สังเกตการอธิบายวิธีการตีกลองยาว

11. สังเกตการสาธิตการตีกลองยาวและเครื่องประกอบจังหวะ

12. สังเกตการตีจังหวะลูกกลองที่คิดได้เอง

13. แสดงความรู้สึกจากการฟังและตีกลองยาว

14. สังเกตการทำงานกลุ่มในการฝึกปฏิบัติการตีกลอง และเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ ฉิ่ง ฉาบ กรับ และโหม่ง

15. ตรวจผลงานจากใบงานการอธิบายวิธีการตีกลองยาวและเครื่องประกอบจังหวะ

16. สังเกตการอธิบายวิธีการดูแลทำความสะอาดและเก็บรักษากลองยาวตลอดจนเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ

17. สังเกตการปฏิบัติในการดูแลทำความสะอาดและเก็บรักษากลองยาวตลอดจนเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

18. สังเกตการทำงานกลุ่มในการฝึกปฏิบัติทำความสะอาดกลองยาวและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ

19. ตรวจผลงานจากใบงานในเรื่องวิธีการดูแลทำความสะอาดกลองยาวและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ

20. สังเกตการอธิบายวิธีการทำขึ้กลอง

21. สังเกตการแสดงวิธีการทำขึ้กลองและปรับเสียงกลองยาวให้เกิดความไพเราะ

22. แสดงความคิดเห็นในการใช้วัสดุอื่นมาดัดแปลงทำขึ้กลองได้

23. ตรวจผลงานจากใบงานเรื่องการอธิบายวิธีการทำขึ้กลอง และแสดงความคิดเห็นในการนำวัสดุอื่นมาใช้ทำขึ้กลอง

24. สังเกตการอธิบายประวัติความเป็นมาของยางพาราไทย

25. สังเกตการระบุความสำคัญของยางพารา

26. สังเกตการจำแนกสิ่งของที่ทำจากยางพารา

27. สังเกตการอธิบายถึงวิธีการใช้อุปกรณ์ในการกรีดยาง

28. สังเกตการบรรยายลักษณะการแต่งกายของผู้กรีดยาง

29. สังเกตการอธิบายวิธีการกรีดยาง

30. สังเกตการอธิบายข้อควรปฏิบัติในการกรีดยาง

31. สังเกตการอธิบายขั้นตอนการทำยางแผ่น

32. สังเกตการอธิบายข้อควรระวังในการทำยางแผ่น

33. สังเกตการทำงานกลุ่มในการสรุปถึงวิธีการทำยางแผ่นและข้อควรระวังในการทำยางแผ่น

34. สังเกตการอธิบายความหมายของภาษาท่าของนาฏศิลป์ไทย

35. สังเกตการแสดงภาษาท่าของนาฏศิลป์ไทย

36. สังเกตการอธิบายลักษณะการแสดงพื้นเมืองของแต่ละภาค

37. สังเกตการจำแนกการแสดงพื้นเมือง

38. การระบุความสำคัญของลักษณะการแสดงพื้นเมือง

39. สังเกตการประดิษฐ์ท่าทางประกอบการแสดง

40. สังเกตการปฏิบัติท่าทางในลักษณะท่ารำ

41. สังเกตการออกแบบจังหวะลูกกลองให้สอดคล้องกับท่ารำ

42. สังเกตการแสดงความคิดเห็นและชื่นชมการแสดงนาฏศิลป์

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

43. สังเกตการประดิษฐ์ท่าทางประกอบการแสดง

44. สังเกตการปฏิบัติท่าทางในลักษณะท่ารำ

45. สังเกตออกแบบจังหวะลูกกลองให้สอดคล้องกับท่ารำ

46. แสดงความคิดเห็นและชื่นชมการแสดงนาฏศิลป์

47. สังเกตการประดิษฐ์ท่าทางประกอบการแสดง

48. สังเกตการปฏิบัติท่าทางในลักษณะท่ารำ

49. สังเกตออกแบบจังหวะลูกกลองให้สอดคล้องกับท่ารำ

50. แสดงความคิดเห็นและชื่นชมการแสดงนาฏศิลป์

51. สังเกตการประดิษฐ์ท่าทางประกอบการแสดง

52. สังเกตการปฏิบัติท่าทางในลักษณะท่ารำ

53. สังเกตออกแบบจังหวะลูกกลองให้สอดคล้องกับท่ารำ

54. แสดงความคิดเห็นและชื่นชมการแสดงนาฏศิลป์

55. สังเกตการประดิษฐ์ท่าทางประกอบการแสดง

56. สังเกตการปฏิบัติท่าทางในลักษณะท่ารำ

57. สังเกตออกแบบจังหวะลูกกลองให้สอดคล้องกับท่ารำ

58. สังเกตการแสดงความคิดเห็นและชื่นชมการแสดงนาฏศิลป์

59. สังเกตการออกแบบชุดแต่งกายได้เหมาะสมกับการแสดง

60. สังเกตการอธิบายเหตุผลของการออกแบบชุดแต่งกาย

61. สังเกตการระบุความสำคัญของการแต่งกายตามแบบวัฒนธรรมไทย

62. สังเกตการทำงานกลุ่มในการออกแบบเสื้อผ้าชุดแต่งกายทั้งผู้รำและผู้ตีกลองยาวของระบำกรีดยาง

63. สังเกตการนำเสนอการแสดง

64. สังเกตความพร้อมเพรียงในการแสดง

65. สังเกตความตั้งใจในการแสดง

66. สังเกตการทำงานกลุ่มในการดำเนินกิจกรรมตามที่ได้ตกลงและตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

67. ตรวจผลงานจากใบงานในการสรุปความรู้ และประโยชน์ที่นักเรียนได้รับ

ผลการวิเคราะห์พบว่า ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 9.54 ซึ่งแปลความหมายตามเกณฑ์การประเมินค่า P.M. ได้ว่า ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ มีคุณภาพ

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ปานกลาง ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 9.11 ซึ่งแปลความหมายตามเกณฑ์การประเมินค่า P.M. ได้ว่า ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ มีคุณภาพปานกลาง และด้านการวัดผลมีค่าเท่ากับ 8.56 ซึ่งแปลความหมายตามเกณฑ์การประเมินค่า P.M. ได้ว่า ด้านการวัดผลและประเมินผล มีคุณภาพปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยรวมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล มีค่า P.M. เฉลี่ยเท่ากับ 9.07 ซึ่งแปลความหมายตามเกณฑ์การประเมินค่า P.M. ได้ว่า หลักสูตรนี้มีคุณภาพปานกลาง หรือใช้ได้

การทดลองใช้หลักสูตร

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านท่าเสา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง จำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียน ดังนี้

2.1 ชุมชนโดยรอบโรงเรียนมีการประกอบอาชีพทำสวนยางพาราเป็นส่วนใหญ่

2.2 มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ ด้านดนตรีพื้นบ้านกลองยาว

โดยทดลองใช้หลักสูตรในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546

3. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองใช้หลักสูตร

3.1 หลักสูตรบูรณาการสาระดนตรีนาฏศิลป์และอาชีพในท้องถิ่น เรื่อง "ระบำกรีดยาง" สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.3 แบบวัดทักษะการแสดงดนตรีและนาฏศิลป์ไทย

3.4 แบบวัดเจตคติที่มีต่อดนตรีและนาฏศิลป์ไทย

4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองใช้หลักสูตร

4.1 หลักสูตรบูรณาการสาระดนตรีนาฏศิลป์และอาชีพในท้องถิ่น เรื่อง "ระบำกรีดยาง" สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการยกร่างหลักสูตรและผ่านการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นจากผู้เชี่ยวชาญอย่างเป็นระบบ โดยใช้วิธีประเมินหลักสูตรตามวิธี Puissance Measure

4.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบ

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

โดยศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล และการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระบำกรีดยาง เป็นข้อทดสอบปรนัยและอัตนัยมี 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก มีวิธีการตรวจให้คะแนน คือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน ตอนที่ 2 เป็นข้อทดสอบอัตนัยให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง จำนวน 2 ข้อ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

แบบทดสอบตอนที่ 1 เป็นข้อทดสอบปรนัยแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก

4.2.1 กำหนดสัดส่วนของแบบทดสอบให้ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ จำนวน 23 ข้อ ได้แบบทดสอบจำนวน 41 ข้อประกอบด้วย

4.2.1.1 อธิบายประวัติความเป็นมาของกลองยาวไทยและกลองยาวท่าเสาได้ จำนวน 3 ข้อ

4.2.1.2 บรรยายลักษณะของกลองยาวและ เครื่องดนตรีประกอบจังหวะได้ จำนวน 4 ข้อ

4.2.1.3 แสดงความคิดเห็นในเรื่องของคุณค่าและความสำคัญของดนตรีไทยได้ จำนวน 2 ข้อ

4.2.1.4 จำแนกประเภทเครื่องดนตรีไทยได้ถูกต้อง จำนวน 2 ข้อ

4.2.1.5 อธิบายสิ่งที่ใช้ในการประกอบพิธีไหว้ครูกลองยาวได้ถูกต้อง จำนวน 1 ข้อ

4.2.1.6 อธิบายขั้นตอนการไหว้ครูกลองยาวได้ จำนวน 1 ข้อ

4.2.1.7 แสดงความคิดเห็นในเรื่องของคุณค่าและความสำคัญของการไหว้ครูได้ จำนวน 1 ข้อ

4.2.1.8 อธิบายวิธีการตีกลองยาวในจังหวะต่างๆ ได้ จำนวน 2 ข้อ

4.2.1.9 อธิบายวิธีการดูแลทำความสะอาดและเก็บรักษากลองยาว ตลอดจนเครื่องดนตรีประกอบจังหวะได้ จำนวน 1 ข้อ

4.2.1.10 อธิบายวิธีการทำขี้กลองได้ถูกต้อง จำนวน 1 ข้อ

4.2.1.11 แสดงความคิดเห็นในการใช้วัสดุอื่นมาดัดแปลงทำขี้กลองได้ จำนวน 1 ข้อ

4.2.1.12 อธิบายประวัติความเป็นมาของยางพาราไทยและยางพาราท่าเสาได้ จำนวน 3 ข้อ

4.2.1.13 อธิบายความสำคัญของยางพาราได้ จำนวน 1 ข้อ

4.2.1.14 จำแนกสิ่งของที่ทำจากยางพาราได้ จำนวน 1 ข้อ

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

4.2.1.15 อธิบายถึงวิธีใช้อุปกรณ์ในการกรีดยางได้ถูกต้อง จำนวน 1 ข้อ

4.2.1.16 บรรยายลักษณะการแต่งกายของผู้กรีดยางได้ถูกต้อง จำนวน 1 ข้อ

4.2.1.17 อธิบายวิธีการกรีดยางได้ถูกต้อง จำนวน 3 ข้อ

4.2.1.18 อธิบายขั้นตอนการทำยางแผ่นได้ถูกต้อง จำนวน 2 ข้อ

4.2.1.19 อธิบายความหมายของภาษาท่าได้ถูกต้อง จำนวน 1 ข้อ

4.2.1.20 แสดงภาษาท่าได้อย่างมีความหมายและถูกต้อง จำนวน 4 ข้อ

4.2.1.21 วิเคราะห์รูปแบบและอธิบายลักษณะการแสดงพื้นเมืองของแต่ละภาคได้ จำนวน 1 ข้อ

4.2.1.22 จำแนกการแสดงพื้นเมืองของแต่ละภาคได้ จำนวน 3 ข้อ

4.2.1.23 อธิบายความสำคัญของลักษะการแสดงพื้นเมืองได้ จำนวน 1 ข้อ

แบบทดสอบตอนที่ 2 ข้อทดสอบอัตนัยให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง ซึ่งเป็นรายการประเมินพฤติกรรมของการปฏิบัติได้จำนวน 2 ข้อ คือ การปฏิบัติท่าทางในลักษณะท่ารำได้ถูกต้องสวยงามตามแบบนาฏศิลป์ไทย และการตีกลองยาวและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะประกอบการแสดงระบำกรีดยางได้ถูกต้อง โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน เป็นค่าคะแนนของแต่ละระดับของการปฏิบัติได้ 4 ระดับ ดังนี้

ระดับ	4	ดีมาก	ให้คะแนน	5
ระดับ	3	ดี	ให้คะแนน	4
ระดับ	2	พอใช้	ให้คะแนน	3
ระดับ	1	ต้องปรับปรุง	ให้คะแนน	2

จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ไทย พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องในรายการพฤติกรรมที่กำหนดว่ามีความสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินหรือไม่ การใช้ภาษาและความเหมาะสม เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4.2.2 การหาความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบตอนที่ 1 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบจำนวน 41 ข้อ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผล 3 ท่านพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

การพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ใช้เกณฑ์กำหนดคะแนนการพิจารณา ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบนั้นไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

เมื่อได้ผลการตรวจสอบ ผู้วิจัยนำผลการตรวจสอบมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ได้ของแต่ละข้อ คือ .50 ขึ้นไป ได้ข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 40 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย

4.2.2.1 อธิบายประวัติความเป็นมาของกลองยาวไทยและกลองยาวท่าเสาได้ จำนวน 3 ข้อ

4.2.2.2 บรรยายลักษณะของกลองยาวและ เครื่องดนตรีประกอบจังหวะได้ จำนวน 4 ข้อ

4.2.2.3 แสดงความคิดเห็นในเรื่องของคุณค่าและความสำคัญของดนตรีไทยได้ จำนวน 2 ข้อ

4.2.2.4 จำแนกประเภทเครื่องดนตรีไทยได้ถูกต้อง จำนวน 2 ข้อ

4.2.2.5 อธิบายสิ่งที่ใช้ในการประกอบพิธีไหว้ครูกลองยาวได้ถูกต้อง จำนวน 1 ข้อ

4.2.2.6 อธิบายขั้นตอนการไหว้ครูกลองยาวได้ จำนวน 1 ข้อ

4.2.2.7 แสดงความคิดเห็นในเรื่องของคุณค่าและความสำคัญของการไหว้ครูได้ จำนวน 1 ข้อ

4.2.2.8 อธิบายวิธีการตีกลองยาวในจังหวะต่างๆ ได้ จำนวน 2 ข้อ

4.2.2.9 อธิบายวิธีการดูแลทำความสะอาดและเก็บรักษากลองยาวตลอดจนเครื่องดนตรีประกอบจังหวะได้ จำนวน 1 ข้อ

4.2.2.10 อธิบายวิธีการทำขี้กลองได้ถูกต้อง จำนวน 1 ข้อ

4.2.2.11 แสดงความคิดเห็นในการใช้วัสดุอื่นมาดัดแปลงทำขี้กลองได้ จำนวน 1 ข้อ

4.2.2.12 อธิบายประวัติความเป็นมาของยางพาราไทยและยางพาราท่าเสาได้ จำนวน 3 ข้อ

4.2.2.13 อธิบายความสำคัญของยางพาราได้ จำนวน 1 ข้อ

4.2.2.14 จำแนกสิ่งของที่ทำจากยางพาราได้ จำนวน 1 ข้อ

4.2.2.15 อธิบายถึงวิธีใช้อุปกรณ์ในการกรีดยางได้ถูกต้อง จำนวน 1 ข้อ

4.2.2.16 บรรยายลักษณะการแต่งกายของผู้กรีดยางได้ถูกต้อง จำนวน 1 ข้อ

4.2.2.17 อธิบายวิธีการกรีดยางได้ถูกต้อง จำนวน 3 ข้อ

4.2.2.18 อธิบายขั้นตอนการทำยางแผ่นได้ถูกต้อง จำนวน 2 ข้อ

4.2.2.19 อธิบายความหมายของภาษาท่าได้ถูกต้อง จำนวน 1 ข้อ

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

4.2.2.20 แสดงภาษาท่าได้อย่างมีความหมายและถูกต้อง จำนวน 4 ข้อ

4.2.2.21 วิเคราะห์รูปแบบและอธิบายลักษณะการแสดงพื้นเมืองของแต่ละภาคได้ จำนวน 1 ข้อ

4.2.2.22 จำแนกการแสดงพื้นเมืองของแต่ละภาคได้ จำนวน 2 ข้อ

4.2.2.23 อธิบายความสำคัญของลักษะการแสดงพื้นเมืองได้ จำนวน 1 ข้อ

4.2.3 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบที่คัดเลือกไว้ 2 ตอน ตอนที่ 1 จำนวน 40 ข้อ ตอนที่ 2 จำนวน 2 ข้อไปทดลองใช้กับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปทุมาวาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง จำนวน 20 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แล้วดำเนินการดังต่อไปนี้

4.2.3.1 การหาค่าอำนาจจำแนกในแบบทดสอบตอนที่ 1 ผู้วิจัยตรวจให้คะแนนแบบทดสอบจากนั้นเรียงคะแนนจากคะแนนมากไปหาคะแนนน้อย แล้วตัดกลุ่มนักเรียนที่ได้คะแนนมากมา 50% ของจำนวนนักเรียนที่ทำข้อสอบทั้งหมดเป็นกลุ่มสูง แล้วตัดกลุ่มนักเรียนที่ได้คะแนนน้อยมา 50% ของจำนวนนักเรียนที่ทำข้อสอบทั้งหมดเป็นกลุ่มต่ำ แล้วนำมาแทนค่าในสูตร ดังนี้

$$D = \frac{R_U - R_L}{\frac{N}{2}}$$

เมื่อ D = ค่าอำนาจจำแนก

R_U = จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง

R_L = จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ

N = จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูงและต่ำ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543, หน้า 209, 246)

ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .20 -.80 จำนวน 36 ข้อ

4.2.3.2 การหาค่าความยากง่าย ผู้วิจัยได้คำนวณหาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบโดยใช้สูตร

$$p = \frac{R}{N}$$

เมื่อ p = ค่าระดับความยากของคำถามแต่ละข้อ

R = จำนวนคนตอบถูกในแต่ละข้อ

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

N = จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543, หน้า 209, 246)

ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง .20 – .80 จำนวน 30 ข้อ

4.2.3.2 การหาค่าความเชื่อมั่น ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้สูตร K R-20 ของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson procedure)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1}\left\{1 - \frac{\sum pq}{S_t^2}\right\}$$

เมื่อ n = จำนวนข้อ

p = สัดส่วนของคนทำถูกในแต่ละข้อ

q = สัดส่วนของคนทำผิดในแต่ละข้อ = 1 - p

S_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543, หน้า 209, 246) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ .83 แล้วจึงจัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับจริง

4.2.4 ผู้วิจัยได้จัดพิมพ์แบบทดสอบที่ใช้เป็นเครื่องมือสำหรับงานวิจัยทั้งสองตอน ตอนที่ 1 จำนวน 30 ข้อ และตอนที่ 2 จำนวน 2 ข้อ แบบทดสอบตอนที่ 1 ประกอบด้วย

4.2.4.1 อธิบายประวัติความเป็นมาของกลองยาวไทยและกลองยาวท่าเสาได้ จำนวน 3 ข้อ

4.2.4.2 บรรยายลักษณะของกลองยาวและ เครื่องดนตรีประกอบจังหวะได้ จำนวน 2 ข้อ

4.2.4.3 แสดงความคิดเห็นในเรื่องของคุณค่าและความสำคัญของดนตรีไทยได้ จำนวน 1 ข้อ

4.2.4.4 จำแนกประเภทเครื่องดนตรีไทยได้ถูกต้อง จำนวน 1 ข้อ

4.2.4.5 อธิบายสิ่งที่ใช้ในการประกอบพิธีไหว้ครูกลองยาวได้ถูกต้อง จำนวน 1 ข้อ

4.2.4.6 อธิบายขั้นตอนการไหว้ครูกลองยาวได้ จำนวน 1 ข้อ

4.2.4.7 แสดงความคิดเห็นในเรื่องของคุณค่าและความสำคัญของ การไหว้ครูได้ จำนวน 1 ข้อ

4.2.4.8 อธิบายวิธีการตีกลองยาวในจังหวะต่างๆ ได้ จำนวน 1 ข้อ

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

4.2.4.9 อธิบายวิธีการดูแลทำความสะอาดและเก็บรักษากลองยาว ตลอดจนเครื่องดนตรีประกอบจังหวะได้ จำนวน 1 ข้อ

4.2.4.10 อธิบายวิธีการทำขี้กลองได้ถูกต้อง จำนวน 1 ข้อ

4.2.4.11 แสดงความคิดเห็นในการใช้วัสดุอื่นมาดัดแปลงทำขี้กลองได้ จำนวน 1 ข้อ

4.2.4.12 อธิบายประวัติความเป็นมาของยางพาราไทยและยางพาราท่าเสาได้ จำนวน 2 ข้อ

4.2.4.13 อธิบายความสำคัญของยางพาราได้ จำนวน 1 ข้อ

4.2.4.14 จำแนกสิ่งของที่ทำจากยางพาราได้ จำนวน 1 ข้อ

4.2.4.15 อธิบายถึงวิธีใช้อุปกรณ์ในการกรีดยางได้ถูกต้อง จำนวน 1 ข้อ

4.2.4.16 บรรยายลักษณะการแต่งกายของผู้กรีดยางได้ถูกต้อง จำนวน 1 ข้อ

4.2.4.17 อธิบายวิธีการกรีดยางได้ถูกต้อง จำนวน 2 ข้อ

4.2.4.18 อธิบายขั้นตอนการทำยางแผ่นได้ถูกต้อง จำนวน 1 ข้อ

4.2.4.19 อธิบายความหมายของภาษาท่าได้ถูกต้อง จำนวน 1 ข้อ

4.2.4.20 แสดงภาษาท่าได้อย่างมีความหมายและถูกต้อง จำนวน 2 ข้อ

4.2.4.21 วิเคราะห์รูปแบบและอธิบายลักษณะการแสดงพื้นเมืองของแต่ละภาคได้ จำนวน 1 ข้อ

4.2.4.23 อธิบายความสำคัญของลักษณะการแสดงพื้นเมืองได้ จำนวน 1 ข้อ

แบบทดสอบตอนที่ 2 ประกอบด้วย การปฏิบัติท่าทางในลักษณะท่ารำได้ถูกต้องสวยงามตามแบบนาฏศิลป์ไทย และการตีกลองยาวและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะประกอบการแสดงระบำกรีดยางได้ถูกต้อง

4.3 แบบวัดทักษะการแสดงดนตรีและนาฏศิลป์ไทย ของผู้เรียนในเรื่อง ระบำกรีดยาง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งรายการประเมินประกอบด้วย มีความคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์ท่าทางประกอบการแสดงได้เหมาะสมกับท่าทางตามธรรมชาติ ปฏิบัติท่าทางในลักษณะท่ารำได้ถูกต้องสวยงามตามแบบนาฏศิลป์ไทย ออกแบบจังหวะลูกกลองให้สอดคล้องกับท่ารำได้ ตีกลองยาวและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะประกอบการแสดงระบำกรีดยางได้ถูกต้อง แสดงความคิดเห็นชื่นชมการแสดงดนตรีและนาฏศิลป์ โดยกำหนดรายการตัวบ่งชี้พฤติกรรมและมีเกณฑ์การให้คะแนนเป็นระดับของการปฏิบัติได้ 4 ระดับ ซึ่งเป็นการจัดอันดับ คุณภาพ ดังนี้

ดีมาก ให้คะแนน 4

ดี " 3

พอใช้ " 2

ปรับปรุงแก้ไข " 1

จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ไทย พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องในรายการพฤติกรรมที่กำหนดว่ามีความสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินหรือไม่ การใช้ภาษาและความเหมาะสม เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4.4 แบบวัดเจตคติที่มีต่อดนตรีและนาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรบูรณาการสาระดนตรีนาฏศิลป์และอาชีพในท้องถิ่น "ระบำกรีดยาง" สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ข้อคำถามจำนวน 40 ข้อ โดยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) ของลิเคอร์ท ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนน 5

เห็นด้วย " 4

ไม่แน่ใจ " 3

ไม่เห็นด้วย " 2

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง " 1

และใช้เกณฑ์แปลผลของบุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2535, หน้า 24) เป็นแนวทางในการแปลความหมายของผลจากแบบวัดเจตคติ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายความว่า มีเจตคติทางบวกต่อดนตรีและนาฏศิลป์ไทยอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายความว่า มีเจตคติทางบวกต่อดนตรีและนาฏศิลป์ไทยอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายความว่า มีเจตคติทางบวกต่อดนตรีและนาฏศิลป์ไทยอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายความว่า มีเจตคติทางบวกต่อดนตรีและนาฏศิลป์ไทยอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายความว่า มีเจตคติทางบวกต่อดนตรีและนาฏศิลป์ไทยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ผู้วิจัยได้หาคุณภาพของแบบวัดเจตคติต่อดนตรีและนาฏศิลป์ไทย โดยนำแบบวัดเจตคติที่สร้างขึ้น 40 ข้อ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลตรวจสอบ โดยพิจารณาความเหมาะสมของข้อความต่อการวัดเจตคติ

การพิจารณาความเหมาะสมของข้อความต่อการวัดเจตคติ ใช้เกณฑ์กำหนดคะแนนการพิจารณา ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความนั้นมีความเหมาะสมต่อการวัดเจตคติ

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นมีความเหมาะสมต่อการวัดเจตคติ

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความนั้นไม่มีความเหมาะสมต่อการวัดเจตคติ

นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ได้ของแต่ละข้อ คือ .50 ขึ้นไป ได้ข้อที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 40 ข้อ

4.4.1 ผู้วิจัยนำแบบวัดเจตคติ จำนวน 40 ข้อ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปทุมาวาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง จำนวน 20 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แล้วดำเนินการดังต่อไปนี้

4.4.1.1 การหาค่าอำนาจจำแนก ของข้อคำถาม ผู้วิจัยใช้วิธีการทดสอบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ตามเทคนิค 50% ของลิเคอร์ท และนำไปทดสอบด้วย t-test โดยค่า t ที่ใช้ได้มีค่าตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2542, หน้า 310) ได้ข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 30 ข้อ

4.4.1.2 การหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (α-coefficient) ของครอนบัค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดรวมทั้งฉบับเท่ากับ .90 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2542, หน้า 170-172)

แบบแผนการทดลอง

การทดลองในครั้งนี้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ One – Group Pretest – Posttest Design โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่มทดลอง แล้วทำการสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกคนในห้องที่สุ่มขึ้นมา มีลักษณะการทดลอง ดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2536 หน้า 216)

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ตารางที่ 1 แสดงแบบแผนการทดลอง

T_1	X	T_2
T_1	หมายถึง	การสอบก่อนที่จะทำการทดลอง
X	หมายถึง	การจัดกระทำ (Treatment)
T_2	หมายถึง	การสอบหลังจากที่จัดกระทำการทดลอง

การดำเนินการทดลองใช้หลักสูตร ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขออนุมัติการใช้หลักสูตรต่อผู้บริหารโรงเรียนบ้านท่าเสา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง

2. ทำการทดสอบนักเรียนก่อนการทดลอง (Pretest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่อง ระบำกรีดยาง แบบวัดทักษะการแสดงดนตรีและนาฏศิลป์ไทย และแบบวัดเจตคติต่อดนตรีและนาฏศิลป์ไทย

3. ทำการสอนโดยใช้หลักสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านท่าเสา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง จำนวน 20 คน โดยทำการสอนในระหว่างวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2547 ถึงวันที่ 3 มีนาคม 2547 ใช้เวลาจำนวน 22 ชั่วโมง

4. ทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่อง ระบำกรีดยาง แบบวัดทักษะการแสดงดนตรีและนาฏศิลป์ไทย และแบบวัดเจตคติต่อดนตรีและนาฏศิลป์ไทยฉบับเดียวกับที่ใช้ก่อนการทดลองใช้หลักสูตร

5. ถ่ายวีดิทัศน์การแสดงผลงานของนักเรียนในการแสดงชุด ระบำกรีดยาง เพื่อนำส่งให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการแสดงนาฏศิลป์ไทยเป็นผู้ประเมินในเรื่องของการประดิษฐ์ท่ารำให้สอดคล้องกับธรรมชาติ ท่าทางที่เป็นลักษณะของนาฏศิลป์ไทย และจังหวะกลองยาวในการแสดงผลงานของนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง "ระบำกรีดยาง"

2. การหาค่าเฉลี่ยร้อยละของระดับคะแนนของทักษะการแสดงดนตรีและนาฏศิลป์ไทย

3. การหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติต่อดนตรีและนาฏศิลป์ไทย

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

4. วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง "ระบำกรีดยาง" ด้วยการพิจารณาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม โดยใช้สูตร t-test แบบ dependent sample

5. วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนทักษะการแสดงดนตรีและนาฏศิลป์ไทยก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยค่าร้อยละ

6. วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเจตคติต่อดนตรีและนาฏศิลป์ไทยก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่อง ระบำกรีดยาง ด้วยการพิจารณาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม โดยใช้สูตร t-test แบบ dependent sample

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าเฉลี่ย

2. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบวัดเจตคติต่อดนตรีและนาฏศิลป์ไทย

4. ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยวิธีหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม

5. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร K R- 20 ของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน

6. ค่าความแปรปรวนของคะแนน

7. ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดเจตคติต่อดนตรีและนาฏศิลป์ไทยโดยใช้เทคนิค 50% กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ของลิเคอร์ท และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t-test

8. ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติต่อดนตรีและนาฏศิลป์ไทย โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (α-coefficient) ของครอนบัค

9. การทดสอบค่าที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคะแนนเจตคติต่อดนตรีและนาฏศิลป์ไทย ก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง คำนวณจากสูตร t-test แบบ dependent sample

การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

หลังจากทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการ ผู้วิจัยได้นำผลการทดลอง และผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่มีความบกพร่องในบางสาระให้มีข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ถูกต้องและมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น เพื่อจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ต่อไป

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำวีดิทัศน์การแสดงผลงานของนักเรียนในเรื่องการแสดง ชุด ระบำกรีดยางให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการแสดงนาฏศิลป์ไทยประเมินในเรื่องการประดิษฐ์ท่ารำให้สอดคล้องกับธรรมชาติ ท่าทางที่เป็นลักษณะของนาฏศิลป์ไทยและจังหวะกลองยาวในการแสดงผลงานของนักเรียน ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะให้ปรับปรุง ดังนี้

1. การเพิ่มเติมในเรื่องของลีลาท่ารำ เช่น ท่าปาดฟองทิ้ง ท่ารีดยางด้วยเครื่อง และลีลาของเท้าเพื่อให้เกิดความสวยงามและสอดคล้องกับท่าทางตามธรรมชาติมากยิ่งขึ้น

2. การแปรแถวเพื่อให้เกิดความน่าสนใจยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University